

Наставно-научном већу Универзитета у Београду – Хемијског факултета

Студентски трг 12-16

Београд

27. 8. 2024.

**Предмет:** Годишњи извештај о раду Збирке великана српске хемије

Овај извештај односи се на активности у Збирци великана српске хемије (у даљем тексту Збирка) у периоду од 1. јануара 2023. до 31. децембра 2023, као и на скупове у којима је Слађана Савић, руководилац и кустос Збирке, представљала Збирку и Хемијски факултет.

Молим Наставно-научно веће да, у складу са Правилником о раду Збирке великана српске хемије, усвоји овај годишњи извештај.

### Извештај о раду Збирке за 2023. годину

#### Збирка великана српске хемије

Збирка великана српске хемије је научно-наставна јединица Хемијског факултета. У Збирци се чувају, излажу и истражују предмети који се односе на историју хемије у Србији. Лабораторијско посуђе, књиге, студентски извештаји, аналитички радови и хемикалије из Збирке доступни су посетиоцима сваког радног дана уз најављену посету.

#### Посете

У 2023. години Збирку великана српске хемије посетило је 17882 посетиоца. Прва посета је забележена 13. јануара, а последња 31. децембра. Доста посетилаца није категорисано (16888), јер су дошли у оквиру две манифестације ван зграде Хемијског факултета (Фестивал науке и изложба „Сима Лозанић: витез српске науке“), па није прецизирано да ли су ученици, наставници, хемијски стручњаци или остали посетиоци.

Било је посетилаца у оквиру програма Буди у свом елементу, Музеји за 10 и Отворене лабораторије, као и гостију из иностранства (Шпанија, Француска, Канада, Русија).

Највише медија је испратило изложбу „Сима Лозанић: витез српске науке“.

#### Манифестације

У наставку су манифестације у којима је презентован Факултет, кроз активности у којима учествује Збирка великана српске хемије.

1. **Филм „Сима Лозанић – без умора и одмора“**, аутора Јоване Миловановић и Душана Цветића (Продукција Алумнија Филолошког факултета), снимање саговорника и експоната мај-септембар 2023, монтажа септембар-децембар 2023, премијера 31. 1. 2024, Галерија САНУ.  
[https://chem.bg.ac.rs/Sima\\_Lozanic/film.html](https://chem.bg.ac.rs/Sima_Lozanic/film.html)
2. **Изложба „Сима Лозанић: витез српске науке“**, ауторка Снежана Бојовић, ауторка поставке Љиљана Радосављевић, кустоскиња изложбе Слађана Савић, координаторка изложбе Катарина Живановић, графички дизајн изложбе Исидора Ивановић, стручни сарадници Лидија Ралевић, Биљана Томашевић, Весна Милановић Маштраповић, Филип Бихеловић, Бобан Анђелковић, Гордана Јауковић, Борис Милосављевић, Јелена Мутић, Јелена Межински Миловановић, Жаклина Марковић, превод на енглески језик Дејан Вукелић, лектура Бранислава Марковић, конзерватор Мирослав Васић, дигитализација Аудиовизуелни архив и центар за дигитализацију САНУ (даље: АВА САНУ) и Веселин Милуновић, у оквиру пројекта Дигитализација предмета из заоставштине Симе Лозанића, који је подржало Министарство Културе Републике Србије, видео садржаји Продукција Алумнија Филолошког факултета, техничка реализација Милан Јазић, Горан Виторовић, Саша Рендић, Стојан Предовић.  
26. 12. 2023. – 25. 2. 2024, Галерија САНУ, укупно 14537 посетилаца, просечно 309 дневно, без нерадних дана.  
[https://chem.bg.ac.rs/Sima\\_Lozanic/izlozba.html](https://chem.bg.ac.rs/Sima_Lozanic/izlozba.html)
3. **Изложба „Кабинет Симе Лозанића“**, ауторке: Јована Тодоровић и Слађана Савић, фотографије: Тија Милутиновић, Кристина Радусин, Слађана Савић, Даница Анђелић, Новица Максимовић, Анастасија Јонов, Ивана Крмпота, сарадници: Кристина Радусин, Ненад Зарић, Пера Арсић, Мина Радовановић, Татјана Вербић, Анђела Стевић, Даница Анђелић, Илијана Симоновић, Ивана Крмпота, Коста Томовић, Тијана Тасић, Матеја Симоновић, Оливера Бо Брењо, Маја Крстић, Николета Недић и Александра Газикаловић.  
Мај 2023. Београдски сајам, „Фестивал науке“. Преко 15000 посетилаца  
Поставка Хемијског факултета је обухватала експерименте новог доба (*New age*), увек свеже (*Ever green*) и из кухиње (хемијске представе на бини).  
[https://chem.bg.ac.rs/muzej/2023-Kabinet\\_Sime\\_Lozanica/index.html](https://chem.bg.ac.rs/muzej/2023-Kabinet_Sime_Lozanica/index.html)
4. **Музеји за 10**  
Национална манифестација, коју организује НК ИСОМ Србија. На Хемијском факултету она је подразумевала вођене туре кроз Хемијски факултет (посета Збирци великана српске хемије, истраживачким лабораторијама (најчешће СИА), Великом хемијском амфитеатру, Каменој соби и Библиотеци), предавања Милана Николића (Хемија среће) и Константина Илијевића (Климатске промене – имамо ли повода за панику и шта могу да учиним да их зауставим?), као и експериментални део о полимерима. Организација: Невена Стевановић, Слађана Савић, Милан Николић, Константин Илијевић, Лидија Ралевић и Милош Пешић.  
16-19. мај 2023, Хемијски факултет, 131 посетилац

<https://chem.bg.ac.rs/pz/news1.py?q=3739&l=0>

**5. Научни скуп „Допринос Симе Лозанића науци, образовању, привреди и друштву“ САНУ**

10. и 11. мај 2023, Свечана Сала САНУ, 20 предавања у шест сесија.

[https://chem.bg.ac.rs/Sima\\_Lozanic/skup.html](https://chem.bg.ac.rs/Sima_Lozanic/skup.html)

### Безбедност Збирке

Дана 7. јуна 2023. године припремљен је један записник о кључевима у Збирци (З – Збирка, П – припрема огледа, бројка – број врата).

Запослени на Хемијском факултету који поседују кључеве су:

- Техничка служба – на портирници два кључа З-1 и у запечаћеној коверти – З-2 и З-3.
- Весна Милановић Маштраповић (доцент, Катедра за наставу хемије) – један кључ З-2 и З-3.
- Лидија Ралевић (асистент, Катедра за наставу хемије) – један кључ З-2 и З-3.
- др Филип Бихеловић (ванредни професор, Катедра за органску хемију) – по један кључ З-1, З-2, З-3 П-1 и П-2.
- др Томислав Б. Тости (самостални стручно-технички сарадник за рад у лабораторијама, Катедра за аналитичку хемију) – по један кључ З-1, З-2, П-1 и П-2.
- Слађана Савић (асистент, Катедра за примењену хемију и руководилац Збирке великана српске хемије) – по један кључ З-1, З-2 и З-3.

Дана 6. новембра 2023. године примећено је да је **кључ З-3 остао у брави поломљен**. Мејлом су обавештени Управа и запослени који поседују кључ:

*Поштоване колегинице и колеге,*

*Јутрос сам приметила да је кључаоница од последњих врата у Збирци (она испред степеница) оштећена и да је део кључа остао у брави. Врата не могу да се отворе и кључ не може да уђе у браву. Горан Величковић је констатовао да је потребно ангажовање бравара.*

*То вероватно значи да ће бити замењена брава и кључ. Кад бравар замени, урадићу дупликате кључева и дати вам нове примерке.*

*Срдачно,*

*Слађана Савић*

Дана 7. новембра 2023. брава је замењена

*Поштоване колегинице и колеге,*

*Након уноса интервенције преко Портала за запослене, брава је замењена и урађене су копије. Данас ћу проверити да ли раде све копије и поделићу свима вама, који према записнику о кључевима поседујете примерак.*

*Срећом, овог пута је прошло безазлено, али мораћемо да размишљамо о додатном обезбеђивању Збирке у будућности.*

*Срдачно,*

*Слађана Савић*

## **Позајмице**

Ове године није било позајмица за изложбе ван Хемијског факултета, али је позамљена штампана и писана грађа из заоставштине Симе Лозанића ради дигитализације.

## **Обогаћивање фонда Збирке**

У 2023. години евидентирано је 8 нових предмета, углавном поклона запослених на Хемијском факултету.

1. Новчићи из 1870-1930-их, четири комада
2. Рукопис за уџбеник Михаила Рапковића
3. Лабораторијске полице из 1960-их
4. Буре – рекреација мине из Српско-турских ратова

**Дародавци** су били: Гордана Јауковић, Снежана Бојовић, Љиљана Радосављевић.

Од средстава пројекта „Дигитализација предмета из заоставштине Симе Лозанића“ купљено је 26 венецијанера за прозоре у Збирци великана српске хемије.

## **Усавршавања**

Пројекат „Дигитализација предмета из заоставштине Симе Лозанића“ (енг. "Digitization of exhibits from Sima Lozanić's legacy"), који финансира Министарство културе, број 451-04-03141/2023-02, има за циљ је да се трајно сачува заоставштина хемичара, академика, професора, ректора и министра Симе Лозанића (1847-1935), која се чува у Збирци.

Руководитељка: Слађана Савић; учесници: Весна Милановић Маштраповић, Снежана Бојовић, Лидија Ралевић, Бранислав Војновић (САНУ), Веселин Милуновић (самостални фотограф), Богдан Шолаја (САНУ); помоћ: Горан Роглић, Биљана Томашевић, Небојша Радовић, Горан Величковић.

Пројекат је обухватао дигитално снимање предмета (бочица са хемикалијама, хемијских инструмената и прибора) и израду метаподатака снимљених предмета и похрањивање комплетних снимака у репозиторијум АВА САНУ. Чланови пројектног тима су пописали изабране предмете из Збирке великана српске хемије и истражили

порекло и намену, ради креирања комплетних метаподатака. Предмети су снимљени најсавременијим методама и опремом за дигитализацију.

Резултати пројекта ће бити јавно доступни на интернет страници АВА САНУ и представљени у оквиру обележавања Године Симе Лозанића, коју организује САНУ.

Предложени пројекат део је вишегодишњег рада на проучавању заоставштине Симе Лозанића. У пројекту учествују запослени на Хемијском факултету, чланови Одбора за обележавање године академика Симе Лозанића у организацији САНУ, као и стручним сарадницима АВА САНУ.

Фото: Иван Станић, Слађана Савић, Жељко Трифковић.

[https://chem.bg.ac.rs/Sima\\_Lozanic/digitalizacija.html](https://chem.bg.ac.rs/Sima_Lozanic/digitalizacija.html)

### Друге стручне активности

1. Савић, С. Д.; Тодоровић, Ј. Изложба “Кабинет Симе Лозанића” – прошло доба уз ново доба. *Хемијски преглед*. Београд: Српско хемијско друштво 2023, pp 53–59.

### Активности у вези са Националним комитетом Међународног савета музеја (ICOM Serbia)


1. **Годишња скупштина** (14. 12. 2023.) Народни музеј Србије, Београд, учешће, дискусија и гласање
2. **Гласање за номиноване за годишњу награду и присуствовање додели награде** (мај 2023.) Музеј науке и технике, Београд
3. **Пролећна скупштина** (24. 3. 2022.) Народни музеј, Лесковац, гласање без учешћа уживо
4. Плаћање годишње чланарине за индивидуално чланство (јануар 2023.)

Подносилац извештаја

Сагласна

  
Слађана Савић

руководилац и кустос

  
проф. др Драгана Милић  
редовни професор  
продекан за науку

